(CONCEPT)

Programmabegroting 2026

DOKWURK
Hendoweg 26
9101 PC Dokkum
Tel.nr. 0519 – 22 91 19

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3

2. Visie en beleidskader 5

3. Het financiële kader 10

4. Investeringsbeleid 12

5. Treasuryparagraaf 13

6. Verbonden partijen 15

7. Uitgangspunten en risico's op de begroting 16

8. Programmabegroting Dokwurk 2026 19

9. Meerjarenbegroting 2026-2029 21

10. Fictieve taakstelling Wsw en gemeentelijke bijdrage 2026-2029 22

Bijlagen:

1. Ontwikkeling Rijksbudget 2026-2029 23
2. Doelstellingen Dokwurk 2026 24
3. Organisatieschema Dokwurk 25
4. Bestuurssamenstelling 26
5. Arbobeleidsverklaring Dokwurk 27
6. Goedkeuring Algemeen Bestuur 29

1. Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting 2025 inclusief een doorkijkje naar de meerjarenraming 2026-2029 van Dokwurk.

De programmabegroting is d.d. 10 april 2024 in het Dagelijks Bestuur van Dokwurk behandeld en zal na de inzagetermijn, rekening houdend met de zienswijze vanuit de gemeente, op 2 juli a.s. aan het Algemeen Bestuur worden voorgelegd ter vaststelling.

"Weten uit welke hoek de wind waait"

De overheidssystematiek aangaande begroten zorgt ervoor dat we deze zo vroeg in een voorliggend jaar dienen op te stellen met nog bijna een heel jaar voor de boeg. Zo zijn dit soort begrotingen ook ieder jaar weer een uitdaging, zeker in het huidige tijdsgewricht. Macro economisch staan we voor enorme uitdagingen, mede door het nieuwe bewind in Amerika. Importheffingen vliegen ons om de oren en op dit moment is het onmogelijk te voorspellen welke impact dit zal hebben op de wereldwijde handel en betrekkingen. Oorlogen en dreiging van oorlogen domineren helaas nog steeds de voorpagina's en de roep om Europa qua defensie sterker en zelfstandiger te maken krijgt een steeds breder draagvlak. De tijd dat we in een absolute staat van vrede leven, waar we überhaupt niet de gedachte hadden dat het eens anders zou kunnen worden, lijkt 180 graden te kantelen. Fascinerend om te zien hoe bepaalde gebeurtenissen op het wereldtoneel zo'n enorme invloed hebben op onze samenleving. Laten we met elkaar hopen dat het gezonde verstand bij wereldleiders zal gaan zegevieren.

Op wereldniveau hebben we weinig tot geen invloed, maar op lokaal niveau des te meer. Onze flexibiliteit en wendbaarheid komen hier heel goed van pas. We zijn voortdurend in staat om de zeilen te verzetten door in te spelen op de veranderende wind. Een absolute kwaliteit van onze organisatie welke steeds meer geworteld geraakt is in alle geledingen. Dit helpt ons enorm in het zien van kansen en het verzilveren daarvan, ook al is het "buiten" guur en onstuimig.

Tijdens het opstellen van deze meerjarenbegroting hebben we uiteraard ook gekeken naar het gerealiseerde over de afgelopen jaren en deze informatie en geleerde lessen doorgetrokken naar de toekomst. We kunnen stellen dat de basis, het fundament, voor heel veel bedrijfsactiviteiten, stevig staat. We zijn inmiddels een modern Sociaal Ontwikkelbedrijf met methoden die passen bij de tijd en de doelgroepen. We begeleiden steeds meer mensen vanuit de participatiewet en beschikken over de faciliteiten om dit te kunnen doen. De leerlijnen staan in basis en naast werk laten we mensen uitstromen richting maatschappelijke participatie. Onze productielijnen zijn steeds weer in staat om zich aan te passen aan de veranderende vraag van onze opdrachtgevers wat een positieve bijdrage levert aan het bedrijfsresultaat.

Met al die input aan ervaringen hebben we deze begroting opgesteld. Een begroting welke meerjarig, zoals verwacht, een lagere gemeentelijke bijdrage laat zien dan eerder meerjarig was afgegeven. Het effect van investeren in organisatie en infrastructuren, zoals het nieuwe pand, werpen hun vruchten af. Maar er zijn zeker ook uitdagingen. Zo zien we dat onze SW doelgroep door pensionering zeker de komende jaren relatief snel gaat krimpen en maar mondjesmaat (3 eruit, 1 erin) wordt aangevuld met collega's vanuit de participatiewet. Dit zal zeker op de middellange termijn effect hebben op onze productieafdelingen. Vandaar dat er investeringen zijn opgenomen in de begroting om enerzijds in te spelen op de wensen van onze relaties, maar anderzijds ook om meer output te kunnen leveren door inzet van minder mensen. Een blijvende win-win voor onze opdrachtgevers en Dokwurk.

Daarnaast zien we dat de begeleidingsbehoefte voor mensen vanuit de bijstand aan het toenemen is; de complexiteit is vaak wat groter. Wellicht niet verwonderlijk, gezien de turbulente en onzekere tijden waarin we nu leven. Met aangepaste en nieuwe programma's proberen we steeds weer in te spelen op die verandering om iedereen te kunnen ondersteunen in zijn/haar wens om grip te krijgen op het eigen leven en de omstandigheden.

Naast de aandacht voor de mensen blijven we zorg dragen voor onze natuur, onze aarde, ondanks dat het soms lijkt dat onze politieke leiders hier minder aandacht voor lijken te hebben. De ingezette koers op de SDG's blijven wij echter vasthouden en verstevigen. We zien hierop al mooie resultaten, resultaten die goed zijn voor onze aarde, maar ook voor ons huishoudboekje. Een mooi bewijs van maatschappelijke en economische vooruitgang, maar wel eentje met een lange adem.

Anticiperen, beweeglijk blijven, weten vanuit welke hoek de wind waait en hierop inspelen. Het zit na zeven jaar Dokwurk redelijk in ons DNA. Mooi om te zien, ook in deze begroting, dat dit z'n vruchten afwerpt in een lagere bijdrage voor onze twee deelnemende gemeenten. Met een gerust hart laat ik dan ook deze mooie organisatie, dit mooie bedrijf, achter. Een wendbaar bedrijf welke van grote betekenis is voor heel veel mensen in deze regio.

Jan Knol, directeur

2. Visie en beleidskader

De missie

De missie van het sociaal ontwikkelbedrijf Dokwurk is als volgt:

Samen met onze partners creëren we kansen en mogelijkheden voor de inwoners van de regio Noardeast Fryslân om actief mee te kunnen doen in de samenleving. Als verbinder in de regio stellen we de medewerker en de deelnemer centraal en werken we samen aan een krachtig Dokwurk.

Het aanbod van Dokwurk varieert van opleiding en training, werk, activering en re-integratie, detachering/plaatsing bij een externe partij tot beschut werken.

Dokwurk werkt in opdracht van de gemeenten Noardeast-Fryslân, Dantumadiel en Schiermonnikoog op een bedrijfseconomische en sociaal verantwoorde wijze waarbij de missie steeds leidend is.

Beleidsvisie bestuur

Het bestuur is content met de doorontwikkeling van het Sociaal Ontwikkelbedrijf die bij Dokwurk gaande is sinds de invoering van de Participatiewet in 2015 en is zich in dit kader ook bewust van de transitie waar de sociale sector zich momenteel in bevindt.

Daar waar het klassieke Sociale Werkbedrijf zich vooral kenmerkte door een stabiele werkomgeving en gericht was op het behouden van medewerkers en detachering, richt de Participatiewet zich vooral op door- en uitstroom van medewerkers en deelnemers via ontwikkeling. Dit brengt een geheel andere dynamiek met zich mee en vraagt tevens een andere vorm van bedrijfsfinanciering.

De stap naar extern werken is echter niet voor iedereen weggelegd. De groep mensen die niet kan uitstromen vanwege een grote begeleidingsbehoefte vindt een plek in beschut werken en vormt circa 30% van de omvang van (voorheen) Wsw.

Het aantal interne werkplekken bij Dokwurk zal dalen, maar daar staat tegenover dat de interne infrastructuur middels haar diverse leerlijnen een onmisbare ontwikkeltool is geworden, zodat de stap naar extern werken (in welke vorm dan ook) ook daadwerkelijk kan worden gemaakt.

Het managen van de krimp (gemiddeld 5-6% per jaar) van de klassieke Wsw omgeving en daarmee Dokwurk als bedrijf en tevens de doorontwikkeling van Dokwurk als het gaat om dienstverlening voor de nieuwe doelgroepen onder Participatiewet zal de komende jaren de agenda's blijven bepalen en vormt momenteel de grootste uitdaging in de sector (!).

Dokwurk en haar gemeenten spelen hierop in door de diverse doelgroepen binnen het Sociaal Domein (slim) met elkaar te verbinden en tevens door het ontwikkelen van nieuwe samenwerkingsconcepten. Voorbeelden hiervan zijn de nieuwe opgezette samenwerkingsverbanden in het kader van WMO dagbesteding en de nieuwe wet Inburgering. Beide concepten zijn inmiddels volledig bij Dokwurk geïntegreerd.

Het bestuur omarmt deze nieuwe samenwerkingsconcepten binnen de keten met gemeenten en acht deze ook nodig om een financieel gezond en sterk Dokwurk voor nu en in de toekomst te blijven waarborgen.

Annex aan deze transitie is het ook van belang de positie van onze samenwerkingspartners en klanten te benoemen. Dokwurk is vooral een bedrijf van en voor de regio en speelt een belangrijke rol als het gaat om arbeidsmobiliteit voor mensen in de regio met een afstand tot werk. We ondersteunen mensen in de zoektocht naar passend werk (en inkomen) en vangen ze op als het even niet lukt. Dit kan alleen vanuit een goede samenwerking en verbinding met onze partners en klanten in de regio.

Samenvattend: samenwerking, innovatie en vernieuwing, kaderverruiming c.q. het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen zijn nodig om de continuïteit voor nu en in de toekomst te kunnen blijven waarborgen. Een mooie uitdaging waarbij Dokwurk de ambitie heeft om bij de landelijke top 25 van best presterende sociale ontwikkelbedrijven te behoren.

Als aanvulling op de missie en de beleidsvisie opteert het bestuur, mede vanwege het relatief zwakke economische klimaat in de regio Noordoost Friesland, voor (indien mogelijk en verantwoord) behoud van werkgelegenheid in onze regio.

Ambitie

Met de realisatie van de uitbreiding nieuwbouw in 2024 vinden nagenoeg alle activiteiten van Dokwurk centraal plaats vanuit een moderne nieuwe werkomgeving op de Hendoweg 26 in Dokkum.

Dit gegeven, samen met de brede samenwerking met de deelnemende gemeenten in het sociaal domein en een gezonde financiële uitgangspositie, maakt dat alle ingrediënten aanwezig voor verdere optimalisatie en professionalisering in de bedrijfsvoering en transitie naar een modern en effectief Sociaal Ontwikkelbedrijf.

Dokwurk richt zich hierbij op alle mensen die een “steuntje in de rug” kunnen gebruiken als het gaat om welzijn, maatschappelijke participatie, ontwikkeling en indien mogelijk uitstroom naar regulier werk.

Om deze ambitie verder kracht bij te zetten hebben beide deelnemende gemeenten inmiddels besloten het project Meedoen in structurele zin te verankeren in de dienstverlening van Dokwurk. Via Meedoen zal Dokwurk *alle mensen* in de bijstand blijven volgen en kan via een maatwerkonder-steuning steeds worden ingezet op passende participatie (lees: Meedoen 😊 in de samenleving).

De in-, door- en uitstroom van deelnemers en medewerkers staat hierbij centraal. Onze Dokacademy, het nieuwe VR-leerconcept en het verder uitbouwen van de leerlijnen in samenwerking met de onderwijsinstellingen in de regio zijn hierbij van wezenlijk belang.

Hierbij zijn we ons ook terdege bewust dat we deze ambitie alleen kunnen waarmaken via nauwe samenwerking met al onze partners en klanten in de regio. We zijn elkaar nodig als het gaat om het creëren van sociale maar ook economische meerwaarde waarbij we samen proberen de regio sterker en wat mooier te maken!

Tot zover het bericht vanuit het bestuur.

Doelgroepen Dokwurk

Zoals ook uit de beleidsvisie blijkt, is Dokwurk gemoderniseerd naar een modern Sociaal Ontwikkelbedrijf. Dokwurk richt zich binnen de kaders van het sociaal domein op alle mensen, die in relatie tot participatie en werk, in welke vorm dan ook, een steuntje in de rug goed kunnen gebruiken.

Vanuit de sociale indicatiestelling bedienen we de volgende doelgroepen:

1.	Doelgroep Wsw (inclusief begeleid werken)	(regeling in afbouw)
2.	Doelgroep (nieuw) beschut werken	indicatie loonwaarde 0-30%
3.	Doelgroep begeleiding Baan Afspraak Banen (BAB)	indicatie loonwaarde 30-80%
4.	Doelgroep activering en re-integratie	(bijstand)
5.	Doelgroep Inburgering	

Dokwurk is ingericht om de nieuwe doelgroepen onder de Participatiewet, binnen de gegeven kaders, zo goed mogelijk te bedienen.

We zullen daarbij, afhankelijk van de volumeontwikkeling van de doelgroepen, steeds zorgvuldig naar de vorm, omvang en positie van ons Ontwikkelbedrijf blijven kijken.

NEF Holding B.V.

Ter ondersteuning van haar bedrijfsvoering heeft Dokwurk in 2013 NEF Holding B.V. opgericht. Een holdingstructuur maakt het mogelijk in een ander, beter passend, risicoprofiel allianties aan te gaan met het bedrijfsleven en indien nodig passende bedrijfsvoeringinstrumenten in te regelen.

NEF Holding BV is een 100% verbonden partij aan de gemeenschappelijke regeling Werk-/leerbedrijf Noardeast Fryslân (Dokwurk). Het bestuur en directievoering op de BV is belegd bij het bestuur en de directie van Dokwurk.

Per eind 2024 zijn de volgende B.V. 's ingeregeld onder NEF Holding B.V., te weten:

- NEF Askare B.V. (NEF Holding B.V. is voor 100% aandeelhouder)
- Visser houtbewerking Dokkum B.V. (NEF Holding B.V. is voor 49% aandeelhouder)

NEF Askare BV:

NEF Askare B.V. is in juli 2017 opgericht om dienstverbanden in het kader van de Participatiewet in te regelen. Daarnaast wordt NEF Askare B.V. ingezet voor het behartigen van tijdelijke dienstverbanden, intra-concern bij Dokwurk, ten behoeve van de flexibele schil.

Visser Houtbewerking Dokkum BV:

Visser Houtbewerking Dokkum B.V. is in 2011 opgericht en betreft een samenwerking met een lokaal bouwbedrijf om een gezamenlijke houtwerkplaats te exploiteren. In het najaar van 2024 is besloten dat deze BV per 1 januari 2025 zal worden opgeheven waarbij de activiteiten van het houtbedrijf zullen worden voortgezet onder de noemer van Dokwurk Industrie. Via deze structuuraanpassing kan Dokwurk beter anticiperen op nieuwe instroom en haar doelstellingen met betrekking tot leren en ontwikkelen beter borgen. Vanaf 1 januari 2025 is Visser Houtbewerking Dokkum BV formeel in liquidatie.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Achter de schermen wordt momenteel hard gewerkt aan de Participatiewet in balans. De Participatiewet in balans is een beoogde aanpassing van de huidige participatiewet en is bedoeld een betere balans te vinden tussen sociale zekerheid en de realiteit van mensen met een uitkering. De inzet is meerledig, te weten:

1. Meer maatwerk en menselijkheid
2. Minder harde sancties
3. Stimuleren van (gedeeltelijke) arbeid
4. Meer vertrouwen

De aanpassingen zullen gefaseerd worden uitgerold waarbij 1 juli 2025 als streefdatum wordt genoemd, maar het is nog niet duidelijk of deze datum zal worden gehaald.

Veel mensen staan nog aan de zijlijn en veel mensen met een uitkering zijn niet bij machte om zonder de juiste ondersteuning uit te stromen naar regulier werk of maatschappelijke participatie in welke vorm dan ook. De roep om de structuur rondom de Sociale Ontwikkelbedrijven te behouden is daarom nog steeds onverminderd aanwezig en de inzet zal naast uitstroom naar werk vooral zijn gericht op passende maatschappelijke participatie.

Gelukkig lijkt dit besef ook in de landelijke politiek steeds beter door te dringen. Er worden rijksbudgetten vrij gemaakt om de infrastructuur van de Sociale Werkbedrijven te ondersteunen. Tevens wordt er vanuit de sector ingezet op ondersteuningsprogramma's die gemeenten en Sociale Ontwikkelbedrijven gaan helpen om de vereiste structuuraanpassingen door te voeren.

De krapte op de arbeidsmarkt zal eerder toenemen dan afnemen en iedereen is nodig om naar zijn/haar vermogen bij te dragen. Daarbij levert participatie, in welke vorm dan ook, een belangrijke bijdrage aan het welzijn van mensen en vermindering van de maatschappelijke kosten. De Sociale Ontwikkelbedrijven vormen een belangrijk fundament en vangnet, dat gericht is op ondersteuning van mensen in een turbulente maatschappij.

Dokwurk werkt binnen de arbeidsmarktregio Fryslân samen met haar deelnemende gemeenten aan voortdurende modernisering van de regionale sociale infrastructuur. De missie is hierbij leidend en we willen daarbij werken binnen financieel verantwoorde kaders.

Beleidsintentie, Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's)

Zoals ook in de inleiding reeds is genoemd, staan we in de wereld van vandaag voor grote uitdagingen: armoede, honger, ongelijkheid, klimaatverandering en de biodiversiteitscrisis zijn slechts enkele van de problemen die we dringend moeten aanpakken.

Grote uitdagingen vereisen gedurfde actie om ze te overwinnen en dat is waar de "Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen" voor staan. Ze zijn ontwikkeld om tegen 2030 een groenere, eerlijkere en betere wereld te bouwen. We hebben allemaal een rol bij het bereiken ervan. In 2015 hebben alle 193 landen die lid zijn van de Verenigde Naties (VN) deze doelen aangenomen. De doelen gelden voor alle landen en voor alle mensen.

Tot zover de ambitie! Veel vooraanstaande bedrijven en instanties omarmen de uitgangspunten van de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen en pakken de handschoen op om zich op positieve wijze op dit vlak te onderscheiden en haar steentje bij te dragen.

Beleidsintentie Dokwurk

Ook Dokwurk onderschrijft het belang van maatschappelijke verantwoord en duurzaam ondernemen en gebruikt de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen als kapstok voor haar beleid.

Ieder jaar zal projectmatig worden gewerkt aan een aantal actuele thema's waar we vanuit onze bedrijfsvoering ook daadwerkelijk invloed op kunnen uitoefenen. Op deze wijze houden we focus en borgen we de aandacht voor deze thema's binnen onze bedrijfsvoering. De volgende thema's vormen de aandachtgebieden welke voor Dokwurk relevant zijn, als volgt:

- Geen armoede, geen honger en een goede gezondheid voor iedereen (DOD 1, 2 en 3)
- Zuinig met water en schoon afvalwater (DOD 6 en 14)
- Duurzame energie en klimaatactie (DOD 7 en 13)
- Verantwoorde consumptie en productie en reductie van afvalstromen (DOD 12)

Via de kwartaalrapportage zal over de voortgang worden gerapporteerd aan de directie en het bestuur.

3. Het financiële kader

Financieel perspectief

Zoals ook in de inleiding en in voorgaande hoofdstuk reeds is aangegeven, is het op veel plaatsen onrustig in de wereld en dat geeft ook onzekerheid op de wereldwijde economie. De economische groei in 2024 was 0,9% en dit betekende een herstel ten opzichte van het jaar 2023 waarin de economie niet of nauwelijks groeide (0,1%)[1].

Op het moment van schrijven van deze begroting is de verwachting dat de economie in 2025 en 2026 met 1,5% zal groeien. Maar wereldwijde geopolitieke spanningen, mede als gevolg van het aantreden van de regering Trump in America, zorgen ook voor veel onzekerheid hieromtrent. De inflatie in Nederland is nog steeds hoog. De inflatie blijft naar verwachting de komende jaren rond de 3%.[2]

Gemeenten worden per 2026 geconfronteerd met forse bezuinigingen op de rijksoverheidsmiddelen. Dit zal naar verwachting op veel punten negatief uitwerken. Het jaar 2026 wordt dan ook gekenmerkt als "het ravijnjaar".

Ondanks deze zorgelijke signalen met betrekkingen tot rijksbudgetten voor gemeenten zijn deze bezuinigingen nog niet terug te zien in de septembercirculaire 2024 voor de budgetcomponenten voor Wsw, beschut werken, de doelgroep LKS en re-integratie. Met betrekking tot het sociaal domein lijkt vooral de Wmo en Jeugdzorg het te moeten ontgelden.

Kortom, de rijksbudgetten annex met de taken van Dokwurk lijken vooralsnog goed op redelijk goed op niveau te blijven (zie ook bijlage 1).

Het financieel perspectief voor de komende jaren bij Dokwurk is vanwege dit gegeven relatief stabiel. De exploitatieruimte staat, vanwege krimp op de Wsw, wat onder druk maar het beeld voor de komende jaren blijft daarentegen wel relatief stabiel.

Voor de verwachte resultaten voor de periode van 2026 tot en met 2029 verwijzen wij u graag naar de meerjarenbegroting in hoofdstuk 9.

In de meerjarenbegroting zien we een trend van licht dalende baten en licht oplopende bedrijfskosten waardoor het resultaat uit bedrijfsvoering per saldo meer onder druk komt te staan. Dit wordt echter gecompenseerd door een verwacht gunstiger subsidieresultaat waardoor het resultaat voor gemeentelijke bijdrage voor de komende jaren relatief stabiel blijft.

De dalende baten komen voort uit de krimp van de (oude) Wsw doelgroep met circa 5-7% per jaar. Tevens wordt het aandeel beschut werken in de bezetting steeds groter waardoor het inverdienvermogen vanuit dit gegeven (lees: mensen met een behoorlijke arbeidsbeperking) ook meer onder druk komt te staan.

De gestaag oplopende kosten hebben met name te maken met het duurder worden van de organisatie op het vlak van het staf- en kaderpersoneel. De veranderende doelgroepen onder de Participatiewet doen een steeds groter appel op de begeleidingsintensiteit en daarnaast vraagt uitstroom van de (oude) doelgroep Wsw in toenemende mate om herbezetting vanuit de reguliere arbeidsmarkt. Deze ontwikkelingen zijn overigens niet specifiek voor Dokwurk. Dit is de tendens binnen de gehele sector.

[1] Bron: CBS
[2] Bron: DNB

Wij zijn ons bij Dokwurk bewust van deze ontwikkelingen en blijven hierop anticiperen. Opschaling, kaderverruiming en het zoeken naar nieuwe verdienmodellen zijn nodig om de efficiency te verbeteren en een financieel gezond Dokwurk voor nu en in de toekomst te kunnen blijven waarborgen.

Het beschikbare rijksbudget annex met de taken van Dokwurk bedraagt in 2026 circa 20,2 miljoen en loopt met de krimp van de Wsw terug naar circa 19,5 miljoen in 2029. Dit beeld is, na de herijking van het gemeentefonds per 2023, gunstiger dan voorheen en dat is, mede in het licht van de genoemde kostenstijgingen, goed nieuws. Voor Dokwurk blijft het zaak de volumes in de Wsw en de doelgroepen onder de Participatiewet zo goed mogelijk te monitoren, zodat de bedrijfsvoering zoveel mogelijk in de pas blijft lopen met het beschikbare rijksbudget.

Het rijksbudget voor de Wsw en nieuw beschut werken wordt jaarlijks toegekend via de Integratie Uitkering Sociaal Domein (IUSD). Het rijksbudget voor re-integratie en de doelgroep LKS is onderdeel van het cluster Participatie in de algemene uitkering en wordt gespecificeerd via een rekentool welke in opdracht van Cedris en Divosa jaarlijks beschikbaar wordt gesteld vanuit adviesbureau Berenschot.

Budgetverdeling

Met de ingang van de Participatiewet heeft Dokwurk afspraken met haar bestuur en gemeenten gemaakt over de wijze van financiering. Er is voor gekozen, annex aan de opdracht, het Wsw-budget, het budget voor de nieuwe doelgroepen beschut werken en LKS en het re-integratiebudget binnen Dokwurk te zien als een “ontschot” budget.

Met de herijking van het gemeentefonds per 2023 loopt de rijksbijdrage, met uitzondering van het begeleidingsbudget voor nieuw beschut werken, in grote lijnen in de pas met de realisatie en omvang van de diverse doelgroepen.

De budgetverdeling is voor de jaren 2026 tot en met 2029 opgenomen in bijlage 1 en vormt het uitgangspunt voor de begroting 2026 e.v.

Integraal begrotingstekort 2026

De begroting 2026 voor Dokwurk, zie hoofdstuk 8, gaat uit van een integraal tekort voor gemeentelijke bijdrage van **€ 1.076.000,-**.

Dit begrotingstekort is daarmee ruim 5 ton gunstiger (!) dan eerder voor 2026 afgegeven via de programmabegroting van 2025. Deze gunstige ontwikkeling komt daarmee op een goed moment voor onze deelnemende gemeenten vanwege het eerder beschreven en verwachte “ravijnjaar 2026”.

Voor een uitsplitsing van dit tekort per deelnemende gemeente wordt verwezen naar hoofdstuk 10. De begroting is gebaseerd op de uitgangspunten voor rijksfinanciering, zoals benoemd in hoofdstuk 7 en bijlage 1.

De verwachting is dat Dokwurk de komende jaren gestaag in haar bedrijfsomvang zal krimpen. Hier wordt voortdurend door Dokwurk op geanticipeerd en dit komt ook tot uitdrukking in de meerjaren-begroting.

4. Investeringsbeleid

De missie van Dokwurk is gericht op "meedoen in de maatschappij". Hierbij vormt de interne infrastructuur een belangrijke leerwerktool binnen ons bedrijfsvoeringconcept en is dit tevens het vangnet voor mensen als het extern even niet lukt.

Investeringen worden steeds getoetst aan de missie waarbij we relatief behoudend omgaan met investeringen. Investeringen mogen, met uitzondering van vervangingsinvesteringen en investeringen ten behoeve van rendementsverbeteringen, niet leiden tot bovenmatige uitbreiding van de interne infrastructuur tenzij deze investeringen direct bijdragen aan de missie van Dokwurk en er sprake is van een verantwoord risicoprofiel.

Als uitgangspunt wordt er alleen geïnvesteerd als de investeringen worden afgedekt door opdrachten of dat de middelen nodig zijn om de continuïteit en effectiviteit van de huidige bedrijfsonderdelen voldoende te waarborgen. Investeringen borgen zo de noodzakelijke continuïteit en omzet met in achtneming van een verantwoord risicoprofiel. De investeringen kunnen betrekking hebben op:

Gronden en terreinen	n.v.t.	
Voorzieningen op terreinen	20	jaar
Gebouwen	30-40	jaar
Gebouwen (verbouwingen)	max. 25	jaar
Installaties	5-10	jaar
Machines	5-10	jaar
Transportmiddelen	5-10	jaar
Inventarissen	5	jaar
Hard- en software	3	jaar

De investeringen worden afgeschreven op basis van reële, algemeen gehanteerde afschrijvingstermijnen (conform de financiële verordening (art. 212), zie ook tabel boven).

Investeringsbudget:

Voor boekjaar 2026 wordt, passend bij de omvang van de huidige Dokwurk activiteiten, een maximaal investeringsbudget voorgesteld van € 300.000,-. Let wel, dit budget is passend in relatie tot de reguliere bedrijfsvoering. Eventuele investeringen annex met huisvesting zijn niet inbegrepen. Dergelijke investeringen zullen altijd op basis van nadere planvorming aan het bestuur van Dokwurk worden voorgelegd.

Formalisering van het investeringskader vindt integraal plaats bij vaststelling van deze begroting door het Algemeen Bestuur. In het najaar van 2025 zullen de geplande investeringen voor 2026, voor zover mogelijk, nader worden gespecificeerd. Globaal wordt de volgende begroting per investeringscategorie aangehouden:

Begroting per investeringscategorie:		
Gronden en terreinen, Gebouwen	seperaat bestuurlijk besluit	
Voorzieningen op terreinen	5%	€ 15.000
Machines en Installaties	50%	€ 150.000
Transportmiddelen	25%	€ 75.000
Inventarissen	10%	€ 30.000
Hard- en software	10%	€ 30.000
Totaal:	100%	€ 300.000

Een investeringsbudget van € 300.000,- is voor ons bedrijf relatief laag, maar past bij de beleidsuitgangspunten (beweging van binnen -> buiten) en het beheersen van de afschrijvingslasten nu en in de toekomst.

5. Treasury paragraaf

Algemeen:

Onder Treasury wordt verstaan het besturen en beheersen van de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Deze Treasury-paragraaf is opgenomen in het kader van de Wet fido (Wet financiering decentrale overheden).

Kasgeldlimiet:

De kasgeldlimiet heeft betrekking op het kunnen aantrekken van kort geld (rente typische looptijd < 1 jaar). De kasgeldlimiet is, volgens de Wet fido, vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal (dat wil zeggen 8,5% van de lasten in de begroting). Na het vaststellen van de begroting blijft de kasgeldlimiet ongewijzigd.

Voor 2026 is voor Dokwurk, onder voorbehoud van goedkeuring van de begroting, de volgende kasgeldlimiet van toepassing:

Kasgeldlimiet (x € 1.000)	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
Begrote lasten exclusief grondstoffen	28.384	28.113	27.715	27.098
Begroot grond- en hulpstoffen	1.370	1.411	1.453	1.497
Totaal begrotingsbedrag (= lasten in de begroting)	29.754	29.524	29.168	28.595
Percentage 8,5%	**2.529**	**2.510**	**2.479**	**2.431**

Renterisiconorm:

Het renterisico is in het kader van de wet fido omschreven als "de mate waarin het saldo van de rente-lasten van een openbaar lichaam verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een rente typische looptijd van een jaar of langer". Het renterisico dient te voldoen aan de renterisiconorm.

De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen als totaal niet meer dan 20% van het begrotingstotaal mogen bedragen (begrotingstotaal = totaal van lasten in de begroting). Het doel van de renterisiconorm is om het renterisico bij herfinanciering te beheersen.

Renterisiconorm (x € 1.000)	**T+1 2026**	**T+2 2027**	**T+3 2028**	**T+4 2029**
1. Renteherzieningen	0	0	0	0
2. Aflossingen	500	500	500	500
3. Renterisico (1 + 2)	500	500	500	500
4. Renterisiconorm	5.951	5.905	5.834	5.719
5a. Ruimte onder de renterisiconorm (4 > 3)	5.451	5.405	5.334	5.219
5b. Overschrijding van de renterisiconorm (3 > 4)	nvt	nvt	nvt	nvt
<u>Berekening renterisiconorm:</u>				
4a. Begrotingstotaal	29.754	29.524	29.168	28.595
4b. Percentage	20%	20%	20%	20%
4. (= 4a x 4b) Renterisiconorm	5.951	5.905	5.834	5.719

Dokwurk heeft in maart 2020 een tweetal nieuwe langlopende leningen afgesloten bij de BNG-bank in relatie tot de nieuwe gerealiseerde huisvesting aan de Hendoweg 26 te Dokkum, als volgt:

Lening 1:	*3 miljoen – looptijd 15 jaar*	*rente 0,59%*
Lening 2:	*9 miljoen – looptijd 30 jaar*	*rente 0,79%*

De rentepercentages van beide leningen zijn vast voor de looptijd. De rentelasten zijn in de begroting verwerkt.

Rentevisie:

Dokwurk heeft begin 2020 een tweetal langlopende vastrentende leningen lopen. Het eventueel lenen van kort geld geschiedt binnen de kasgeldlimiet. Op deze laatste lening component loopt Dokwurk een (gering/laag) renterisico. Hiermee is in de begroting 2026 rekening gehouden.

Liquiditeitsrisico:

De liquiditeit bij Dokwurk vormt een voortdurend aandachtspunt vanwege het integrale exploitatie-tekort voor gemeentelijke bijdrage en de vereiste aflossingen op leningen.

Om in de bedrijfsvoering te kunnen beschikken over voldoende liquide middelen is het nodig dat de deelnemende gemeenten de voorschotnota's in relatie tot het begrotingstekort en rijksbijdragen in het kader van de Participatiewet tijdig voldoen. Ten opzichte van de voorgaande jaren geeft dit geen wijziging.

Indien partijen gezamenlijk bovenstaande in acht nemen wordt verwacht dat we binnen de kasgeld-limiet steeds over voldoende liquide middelen kunnen beschikken.

Debiteurenrisico:

Het debiteurenrisico kan binnen Dokwurk als "normaal" worden beschouwd. De debiteurenbewaking verloopt via een vaste interne procedure. De debiteurenrisico's worden afgedekt door middel van een debiteurenvoorziening.
Wel wordt in relatie tot het debiteurenrisico opgemerkt dat Dokwurk op de bedrijfsonderdelen Industrie en Groepsdetachering relatief afhankelijk is van enkele grote opdrachtgevers (zie ook risicopara-graaf). Deze klanten hebben een kredietlimiet passend bij de (hogere) omzet. Dit geeft in de praktijk een hoger debiteurenrisico, maar dit is passend bij de activiteiten.

Koers- en valutarisico's:

Niet van toepassing, alle transacties worden afgewikkeld in euro's.

Kengetallen:

In de onderstaande tabel zijn de voor Dokwurk van toepassing zijn de kengetallen opgenomen:

Begroting 2026 **Kengetallen:**	**Werkelijk** **2024**	**Int. Begroot** **2025**	**Prog. Begroot** **2026**
Netto schuldquote	3,1%	2,8%	2,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	3,1%	2,8%	2,5%
Solvabiliteitsratio	54,3%	54,5%	54,0%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	-3,1%	-3,9%

6. Verbonden partijen

Dokwurk is georganiseerd in een gemeenschappelijke regeling (GR Noardeast Fryslân). Annex hieraan kent Dokwurk een hulpstructuur via NEF Holding B.V. De GR is enig aandeelhouder van NEF Holding B.V.

Het doel van NEF Holding B.V. is om in een ander, beter passend, risicoprofiel allianties aan te gaan met het bedrijfsleven ter bevordering van de werkgelegenheid voor de doelgroepen van Dokwurk en tevens om passende instrumenten in te regelen ten behoeve van de bedrijfsvoering van Dokwurk.

NEF Holding BV participeert per 1 april 2025 in een tweetal B.V. 's, te weten:

- ✓ 100% aandeelhouder in NEF Askare B.V.;
- ✓ 49% aandeelhouder in Visser Houtbewerking Dokkum B.V.* (in liquidatie)

Eventuele risico's in relatie tot deze verbonden partijen worden opgenomen in de risicoparagraaf van de begrotingen en jaarverslagen van Dokwurk.

***) Visser Houtbewerking Dokkum BV:**

Visser Houtbewerking Dokkum B.V. is in 2011 opgericht en betreft een samenwerking met een lokaal bouwbedrijf om een gezamenlijke houtwerkplaats te exploiteren. In het najaar van 2024 is besloten dat deze BV per 1 januari 2025 zal worden opgeheven waarbij de activiteiten van het houtbedrijf zullen worden voortgezet onder de noemer van Dokwurk Industrie. Via deze structuuraanpassing kan Dokwurk beter anticiperen op nieuwe instroom en haar doelstellingen met betrekking tot leren en ontwikkelen beter borgen. Vanaf 1 januari 2025 is Visser Houtbewerking Dokkum BV daarom formeel "in liquidatie".

7. Uitgangspunten en risico's op de begroting

Algemeen:

- Dokwurk gaat in haar begroting uit van ongewijzigd beleid en voortzetting van gemaakte afspraken met haar gemeenten, zoals in de Gemeenschappelijke Regeling Werk-/leerbedrijf Noardeast Fryslân en aanvullende dienstverleningsovereenkomsten zijn verankerd.

  De programmabegroting 2026 inclusief meerjarenraming gaat uit van de gemaakte afspraken dat het Wsw-budget, de budgetcomponenten ten behoeve van de nieuwe doelgroepen beschut werken en LKS en het re-integratiebudget, inclusief eventuele bijzondere- en incidentele budgetcomponenten annex met deze taken, volledig beschikbaar worden gesteld voor de exploitatie van Dokwurk.

  Het rijksbudget voor de Wsw en nieuw beschut werken wordt jaarlijks toegekend via de Integratie Uitkering Sociaal Domein (IUSD). Het rijksbudget voor re-integratie en de doelgroep LKS is onderdeel van het cluster Participatie in de algemene uitkering aan gemeenten.

  De rijksbudgetten annex met de taakvelden van Dokwurk worden jaarlijks gecommuniceerd via de mei- en septembercirculaires. Let wel, daarbij zijn de circulaires van het desbetreffende boekjaar leidend als het gaat om de jaarlijkse definitieve budgetvaststelling voor Dokwurk.

  Deze afspraken zijn in financiële zin uitgewerkt voor de jaren 2026-2029, zie bijlage 1, en verwerkt in deze begroting.

- In de begroting 2026-2029 is Dokwurk uitgegaan van de rijksbudgetten zoals opgenomen in de septembercirculaire 2024, zie bijlage 1. Daarbij is in de programmabegroting 2026 uitgegaan van een LPO indexatie van 4%. In de meerjarenraming 2026-2029 is uitgegaan van een LPO indexatie van 3%.

  Disclaimer: het niet of in onvoldoende mate indexeren van de rijksbudgetten vormt een nadrukkelijk risico op de begroting. Ook kunnen eventuele onvoorziene wijzigingen in de financieringssystematiek vanuit het Rijk de begroting (fors) beïnvloeden.

- De economische vooruitzichten voor 2025 en 2026 zijn onzeker. De onzekerheid wordt met name gevoed door de onrust in de wereld, waaronder de aanhoudende oorlog tussen Rusland en Oekraïne maar ook een mogelijke handelsoorlog als gevolg van het MAGA beleid in Amerika met voorgenomen importheffingen.

  De impact voor Dokwurk laat zich niet of nauwelijks voorspellen. Wij maken daarom een nadrukkelijk voorbehoud op de begroting als het gaat om dergelijke onvoorziene ontwikkelingen.

  Dokwurk opereert in de economisch relatief zwakke Noordoost Friese regio. Dit geeft risico op (te) weinig (goed betaald) werk en passende detacheringsmogelijkheden bij werkgevers. Hierbij is Dokwurk binnen de Industrie en Groepsdetachering afhankelijk van een beperkt aantal grote opdrachtgevers. Het wegvallen van één grote opdrachtgever vormt een nadrukkelijk omzetrisico.

VPB plicht:

- Ingaande 2016 is een VPB plicht (= vennootschapsbelasting plicht) voor overheidsorganisaties ingevoerd op activiteiten waarmee de overheid in concurrentie treedt met het bedrijfsleven. Vanuit de bedrijfsactiviteiten bij Dokwurk blijkt dat de uitvoering van re-integratie- en activeringstrajecten, werkzaamheden in het kader van Inburgering en verhuuractiviteiten kwalificeren als VPB plichtige activiteiten. De rest van de activiteiten valt onder de zogenaamde Wsw-vrijstelling.

- Op grond van de Wsw-vrijstelling kan een integrale vrijstelling van de VPB plicht worden ontvangen. Dokwurk dient dit jaarlijks te monitoren. De vrijstelling is in 2023 inhoudelijk getoetst en ook met de belastingdienst afgestemd. De verwachting is dat ook in 2026 een vrijstelling van VPB plicht van toepassing is. Om deze reden zijn de eventuele VPB lasten niet in deze begroting verwerkt.

Exploitatiebijdrage buitengemeenten:

- Uitgangspunt van het DB is dat buitengemeenten een passende gemeentelijke bijdrage betalen in het exploitatietekort van Dokwurk (mimimaal gelijk aan het begrotingstekort per Se). Zoals ook aangegeven in hoofdstuk 10 betreft dit een risicopost, aangezien buitengemeenten niet wettelijk zijn gehouden tot het betalen van een gemeentelijke bijdrage.
- In de begroting is onder de overige opbrengsten deze post opgenomen ad € 50.000,- (rekening houdend met het geschetste risico en kennis vanuit de (betaal)historie).

Loonkosten:

- In de begroting 2026 is voor wat de loonkosten Wsw en beschut werken betreft rekening gehouden met een overall loonstijging 4% vanuit de cao's en sociale premies. Loonstijgingen vormen een risico als het Rijk deze niet compenseert in de rijksbijdragen.
- Voor ambtelijke loonkosten en inhuur is in de begroting 2026 eveneens gerekend met een reguliere loonstijging van 4% (cao en overige looneffecten).

Flexibele schil op ambtelijk personeelsbestand:

- Bestuur en directie zijn overeengekomen dat Dokwurk een flexibele schil aan kaderpersoneel zal aanhouden van minimaal 10%. Dit om te kunnen blijven anticiperen op organisatieveranderingen. Alleen spilfuncties, behorende tot het functiehuis en vereist vanwege continuïteit, kunnen indien nodig worden omgezet naar vast.
- Voorlopig kan nog ruim aan dit uitgangspunt worden voldaan, zie ook specificaties met betrekking tot de personeelsbezetting in de meerjarenbegroting.

Groen detacheringen bij gemeenten:

- Dokwurk detacheert een relatief groot deel van haar Groenmedewerkers bij haar deelnemende gemeenten. Deze begroting gaat uit van continuering van deze samenwerking in de huidige vorm. Onvoorziene aanpassingen op volume (aantal mensen) en prijs vormen een risico op de begroting.

  De uitdaging voor de komende jaren bij Groen is het zoveel als mogelijk opvangen van de krimp op de Wsw als gevolg van pensionering door herbezetting vanuit de nieuwe doelgroepen. Dokwurk speelt hier o.a. op in door het opzetten van een "Groen Academy".

Begrote opbrengst Inburgering

- De opbrengst met betrekking tot Inburgering is voor 2026 geraamd op € 190.000,-. Wij zien deze opbrengst als deels onzeker om reden dat de instroom van "nieuwkomers" zich niet laat voorspellen. Daarnaast is de instroom in hoge mate afhankelijk van de beschikbaarheid van passende huisvesting.

Overige risico's en uitgangspunten:

- Voor overige risico's wordt verwezen naar de Treasury paragraaf hoofdstuk 5.
- Voor de overige uitgangspunten op de meerjarenbegroting wordt verwezen naar hoofdstuk 9.

Algemene reserve (weerstandsvermogen) & Solvabiliteit:

- Algemene reserve (= weerstandsvermogen) is bedoeld om financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Voor een gezonde en financieel stabiele bedrijfsvoering is voor Dokwurk een solvabiliteit gewenst van minimaal 30%.

  Per eind 2024 had Dokwurk een algemene reserve van € 3,8 miljoen. Daarnaast is er een bedrag van € 11,3 miljoen aan bestemmingsreserves welke zijn gereserveerd voor de financiering van specifieke omschreven doelen, zie onderstaande tabel.

1 Reserve t.b.v. organisatiewijzigingen en modernisering	473.000
2 Reserve hogere kapitaallasten (kostenstijging nieuwbouw)	2.814.000
3 Reserve verlofsaldi Wsw personeel	400.000
4 Reserve uitbreiding en goedkoper maken 80-banenplan	849.000
5 Reserve nieuwbouw (uitbreiding) Hendoweg	5.600.000
6 Reserve duurzaamheid	1.147.000
Totaal bestemmingsreserves	11.283.000

  Het totale eigen vermogen zit per eind 2024 op € 15,1 miljoen op een balanstotaal van ruim € 28 miljoen. De solvabiliteit zit daarmee op circa 53,8%. Let wel, dit is inclusief de bestemmingsreserves welke de komende jaren vanwege de overeengekomen bestemmingen zullen worden aangewend. De solvabiliteit zal op grond hiervan dan ook gestaag gaan afnemen.

  Gebaseerd op alleen de algemene reserve zit de solvabiliteit per eind 2024 op circa 13,6%.

  We zullen de komende jaren het eigen vermogen strak blijven monitoren, mede vanwege het verhoogde risicoprofiel als gevolg van de onrust in de wereld en ook vanwege de geplande terugloop van de bestemmingsreserves.

8. Programmabegroting 2026

RESULTAAT UIT BEDRIJFSVOERING (x € 1.000)	Werkelijk 2024	Int. Begroting 2025	Prog. Begroting 2026	
Omzet Detachering	2.062	1.908	1.869	
Omzet BAB	805	826	817	*zie bijlage 1*
Omzet Groen	1.468	1.446	1.417	
Omzet Industrie en kantine	3.048	2.579	2.527	
Omzet Schoonmaak	281	250	250	
Omzet Re-integratie & Activering	2.745	2.712	2.878	*zie bijlage 1, Incl. Meedoen structureel*
Omzet Inburgering	78	227	190	
Omzet WMO Dagbesteding	331	337	339	
Kostprijs grond- en hulpstoffen	1.389	1.295	1.370	
ESF baten	148	0	0	
Overige opbrengsten	2.299	391	395	
Totaal netto opbrengst	11.877	9.382	9.312	
Loonkosten ambtelijk personeel	4.834	5.561	5.776	
Inhuur personeel	947	867	902	
Totaal loonkosten ambtelijk personeel en inhuur	5.781	6.428	6.678	*incl. aanpassing functiehuis 2025*
Afschrijving, rente en huur	564	1.089	1.169	*hogere afschrijving door nieuwbouw 2024*
Overige bedrijfskosten	2.050	2.025	1.922	
Directe kosten re-integratie	92	66	90	
Totaal bedrijfskosten	2.706	3.180	3.180	
Kosten Begeleid Werken	443	465	456	
Rijksbijdrage Begeleid Werken	1.021	987	940	*vlg. sept. circulaire 2024 + 4% LPO index*
Resultaat Begeleid Werken Wsw	578	522	485	
Resultaat uit bedrijfsvoering	**3.968**	**296**	**-62**	

SUBSIDIERESULTAAT WSW en BESCHUT WERKEN (x € 1.000)	Werkelijk 2024	Int. Begroting 2025	Prog. Begroting 2026	
Loonkosten Wsw	16.256	16.700	16.361	
Overige kosten Wsw	682	704	719	
Rijkbijdrage excl. Begeleid Werken*	16.023	15.531	15.403	*vlg. sept. circulaire 2024 + 4% LPO index*
Subsidieresultaat Wsw	**-915**	**-1.873**	**-1.676**	
Begeleidingsgelden beschut werken	685	861	983	*zie bijlage 1*
Loonkosten beschut werken (= loon minus BUIG)	821	876	991	
Saldo loonkosten nieuw beschut werken	**-136**	**-15**	**-8**	
Totaal Subsidieresultaat	**-1.051**	**-1.888**	**-1.684**	
Mutatie egalisatiereserve huisvesting	250	490	490	*egalisatie huisvestingslasten*
Mutaties op reserves (onttrekking t.b.v. banenplan)	238	158	180	*kostendekking banenplan*
Integraal resultaat voor gemeentelijke bijdrage*	**3.405**	**-945**	**-1.076**	
Gemeentelijke bijdrage aan Dokwurk	*1.768*	*945*	*1.076*	
Gem. aantal Se's Wsw	*441,9*	*425,8*	*401,1*	
Waarvan in Begeleid Werken	*26,0*	*24,5*	*23,1*	
Te verlonen Se's	*415,9*	*401,3*	*378,0*	
Opbouw nieuwe doelgroepen:				
Beschut werken (ult. jaar)	*80*	*80*	*87*	*regel 3 Wsw eruit 1 beschut werken terug*
Doelgroep BAB (LKS) banen - regulier (ult. jaar)	*158*	*175*	*175*	
Doelgroep BAB (LKS) banen - intern Dokwurk (ult. jaar)	*7*	*10*	*10*	
Bezetting 80 Banenplan (ult. jaar)	*23*	*15*	*15*	
Instroom nieuwe cliënten activering en re-integratie	*331*	*300*	*300*	
Aantal fte ambtelijk personeel (ult. jaar)	*57,1*	*60,8*	*60,8*	
Aantal fte inhuur (flex)	*13,1*	*10,4*	*10,4*	
Totaal fte (niet gesubsidieerd)	*70,2*	*71,2*	*71,2*	
Percentage in flex dienstverband ult. Jaar	*18,7%*	*14,6%*	*14,6%*	
Ziekteverzuimpercentage Wsw en beschut werken	*12,6%*	*13,5%*	*13,5%*	*Trend sector is omhoog vanwege leeftijd*

Begrote Balans

(Per ultimo boekjaar x € 1.000,-)

ACTIVA	Werkelijk 2024	Int. Begroot 2025	Begroot 2026
Vaste activa			
materiele vaste activa*	16.661	15.883	15.005
financiele vaste activa	200	200	200
Totaal vaste activa	16.861	16.083	15.205
Vlottende activa			
voorraden	13	65	65
vorderingen*	10.364	9.750	9.250
liquide middelen	749	714	700
overlopende activa	68	70	70
Totaal vlottende activa	11.194	10.599	10.085
TOTAAL ACTIVA	**28.057**	**26.682**	**25.290**
PASSIVA			
Eigen vermogen			
algemene reserve	3.947	3.947	3.947
bestemmingsreserve	11.283	10.583	9.713
Totaal eigen vermogen	15.230	14.530	13.660
Voorzieningen			
voorzieningen	789	852	930
Vaste schulden			
langlopende schulden (leningen)	10.000	9.500	9.000
Netto-vlottende schulden			
overige schulden	1.663	1.500	1.400
schuld aan kredietinstellingen	-	-	-
Overlopende passiva	375	300	300
TOTAAL PASSIVA	**28.057**	**26.682**	**25.290**

9. Meerjarenbegroting 2026-2029

RESULTAAT UIT BEDRIJFSVOERING (x € 1.000)	Begroot 2026	2027	2028	2029	
Omzet Detachering	1.869	1.805	1.739	1.648	krimp Wsw vlg. blijfkansen + incl. Raderwerk + index 2% (gedempt)
Omzet BAB	817	864	900	942	rijksbudget, zie bijlage 1
Omzet Groen (incl. groen projecten)	1.417	1.368	1.318	1.249	krimp Wsw vlg. blijfkansen + index 2% (gedempt)
Omzet Industrie en kantine	2.527	2.510	2.488	2.428	krimp Wsw vlg. blijfkansen + index 2%, herbezetting beschut werk
Omzet Schoonmaak	250	250	250	250	omzet vasthouden met herbezetting uit trajecten e.d.
Omzet Re-integratie & Activering (incl. Meedoen)	2.878	2.995	3.097	3.222	rijksbudget, zie bijlage 1, incl. Meedoen structureel
Omzet Inburgering	190	190	190	190	instroom is onzeker (afhankelijk van instroom nieuwkomers)
Omzet WMO Dagbesteding	339	349	360	370	begroot op 50 plekken WMO + indexatie 3%
Grond en hulpstoffen	1.370	1.411	1.453	1.497	3% kosten indexatie, bij stabiele inzet banenplan & LKS
ESF baten	0	0	0	0	niet bekend -> niet begroten
Overige opbrengsten	395	407	419	432	index 3%, aanname: Raderwerk structureel
Totaal netto opbrengst	**9.312**	**9.328**	**9.307**	**9.234**	
Loonkosten ambtelijk personeel	5.776	5.949	5.876	5.844	zie verloop onder + loonindex 3%
Loonkosten inhuur	902	929	1.094	1.221	zie verloop onder + loonindex 3%
Totaal loonkosten ambtelijk personeel & inhuur	6.678	6.878	6.970	7.066	
Afschrijving, rente en huur	1.169	1.165	1.161	1.157	afloop rente ca. € 3,5k per jaar
Overige bedrijfskosten	1.922	1.928	1.934	1.941	index 3% + doelstelling gestaag kostenbesparing!
Directe kosten re-integratie	90	93	95	98	afgestemd op volume trajecten, zie onder + index 3%
Kosten Begeleid Werken	456	444	432	414	index 3% kostprijs BW
Rijksbijdrage Begeleid Werken	940	917	892	854	index 3% rijksbijdrage + krimp Wsw BW
Resultaat Begeleid Werken Wsw	485	473	460	440	
Resultaat uit bedrijfsvoering	**-62**	**-263**	**-393**	**-587**	**Bedrijfsresultaat loopt terug vanwege krimp Wsw**

SUBSIDIERESULTAAT Wsw (x € 1.000)	Begroot 2026	2027	2028	2029	
Loonkosten Wsw	16.361	15.801	15.220	14.426	index 2% (gedempt) + krimp op de Wsw, zie volume onder
Overige kosten Wsw	719	701	682	653	krimp Wsw vlg. blijfkansen + 3% index
Rijkbijdrage excl. begeleid werken	15.403	15.022	14.612	13.986	index 3% rijksbijdrage + krimp op de Wsw
Subsidieresultaat Wsw	-1.676	-1.480	-1.290	-1.094	
Begeleidingsgelden beschut werken	983	1.062	1.141	1.220	rijksbudget, zie bijlage 1
Kosten inhuur beschut werken (= loon minus BUIG)	991	1.103	1.220	1.344	realisatie beschut werken x gem. kosten/fte (32 uren)
Saldo loonkosten nieuw beschut werken	-8	-41	-79	-124	
Totaal Subsidieresultaat	**-1.684**	**-1.521**	**-1.370**	**-1.218**	**Subsidieresutaat gunstiger vanwege lagere volume Wsw**
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves	670	670	670	670	egalisatie nieuwbouw en vrijval banenplan
					Let op: financiering banenplan t/m ca. 2028!!
Resultaat voor gemeentelijke bijdrage*	**-1.076**	**-1.114**	**-1.093**	**-1.135**	
Fictieve taakstelling Se's Wsw (incl. buitengemeenten)	*401,1*	*379,8*	*358,7*	*333,3*	
Waarvan in begeleid werken	*23,1*	*21,8*	*20,6*	*19,2*	
Te verlonen Se's	*378,0*	*357,9*	*338,0*	*314,1*	
Krimp Wsw (oud) in %	*-5,8%*	*-5,3%*	*-5,6%*	*-7,1%*	krimp vlg. blijfkansen, zie sept. circulaire 2024
Opbouw nieuwe doelgroepen:					
Beschut werken (ult. jaar)	*87*	*94*	*101*	*108*	Vlg. richtlijn 30% herbezetting verloop Wsw
Doelgroep BAB (LKS) banen - regulier (ult. jaar)	*175*	*175*	*175*	*175*	verwacht stabiel vanwege max. 3 jr. begeleiding
Doelgroep BAB (LKS) banen - intern Dokwurk (ult. jaar)	*10*	*10*	*10*	*10*	
Bezetting 80 Banenplan (ult. jaar)	*15*	*15*	*15*	*15*	**Let op: financiering banenplan t/m ca. 2029!!**
Totaal volume begroot:	*287*	*294*	*301*	*308*	
Aantal re-integratie & activeringstrajecten	*300*	*300*	*300*	*300*	afhankelijk van de arbeidsmarkt, verwacht stabiel
Totaal rijksbudget beschikbaar Dokwurk (x € 1.000)	*20.190*	*20.072*	*19.859*	*19.489*	vlg. sept. circ. 2024, excl. indexering zie bijlage 1
Aantal fte ambtelijk personeel (ult. jaar)	*60,8*	*60,8*	*58,3*	*56,3*	natuurlijk verloop
Aantal fte inhuur (flex)	*10,4*	*10,4*	*11,9*	*12,9*	passend beleid op eventuele krimp
Totaal	*71,2*	*71,2*	*70,2*	*69,2*	
Percentage in flex dienstverband ult. jaar	*14,6%*	*14,6%*	*17,0%*	*18,7%*	

10. Fictieve taak Wsw & gemeentelijke bijdrage 2026-2029

Fictieve taakstellig Wsw

Berekening fictieve taakstelling in Se's	2026	2027	2028	2029
Dantumadiel incl. buitengemeenten*	133,5	126,3	118,1	108,8
Noardeast-Fryslân	267,7	253,6	240,7	224,6
Totaal Se's	**401,2**	**379,9**	**358,8**	**333,4**
Krimp begroot (bron: blijfkansen sept. circualire 2024	-5,8%	-5,3%	-5,6%	-7,1%
*) begroot aantal Se's vanuit buitengemeenten	25,0	23,7	22,4	20,8

Gemeentelijke bijdrage aan Dokwurk

In €	2026	2027	2028	2029
Begrotingstekort, zie Hoofdstuk 9.	**€ -1.075.864**	**€ -1.113.849**	**€ -1.093.070**	**€ -1.134.958**
Verdeelsleutel Wsw - Se's:				
Dantumadiel	28,8%	28,8%	28,5%	28,1%
Noardeast-Fryslân	71,2%	71,2%	71,5%	71,9%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Aandeel exploitatietekort per gemeente	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Dantumadiel	€ -310.270	€ -321.020	€ -311.085	€ -319.445
Noardeast-Fryslân	€ -765.593	€ -792.829	€ -781.984	€ -815.513

Buitengemeenten
De gemeentelijke bijdrage van buitengemeenten is in de begroting van Dokwurk opgenomen als "overige opbrengst". Dit is een risicopost om reden dat buitengemeenten niet (bij wetgeving) verplicht zijn een gemeentelijke bijdrage te betalen.

Bijlage 1: Ontwikkeling rijksbudget 2026-2029

Integratie Uitkering Sociaal Domein

Bron: septembercirculaire 2024 IUSD

WSW	2026	2027	2028	2029
Dantumadiel	€ 5.228.716	€ 5.107.663	€ 4.916.087	€ 4.673.445
Noardeast-Fryslân	€ 10.485.912	€ 10.251.092	€ 10.018.626	€ 9.652.216
Schiermonnikoog	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal:	€ 15.714.628	€ 15.358.755	€ 14.934.713	€ 14.325.661

Nieuw begeleiding - ex Wsw beschut werk	2026	2027	2028	2029
Dantumadiel	€ 112.867	€ 120.775	€ 128.594	€ 136.503
Noardeast-Fryslân	€ 272.038	€ 291.100	€ 309.944	€ 329.008
Schiermonnikoog	€ 11.397	€ 11.397	€ 11.397	€ 11.498
Totaal:	€ 396.302	€ 423.272	€ 449.935	€ 477.009
Totaal:	**16.110.930**	**15.782.028**	**15.384.648**	**14.802.671**

Algemene middelen - Cluster Participatie

Bron: septembercirculaire 2024

***** Budgetten herleid met rekentool "Uitsplitsing budgetten cluster Participatie" (Berenschot). Vertaling naar functionele indeling! *****

Begeleiding LKS	2026	2027	2028	2029
Dantumadiel	€ 488.971	€ 523.500	€ 554.440	€ 586.955
Noardeast-Fryslân	€ 908.948	€ 973.173	€ 1.030.691	€ 1.091.134
Schiermonnikoog	€ 6.269	€ 6.712	€ 7.108	€ 7.525
Totaal:	**€ 1.404.188**	**€ 1.503.385**	**€ 1.592.239**	**€ 1.685.614**

Re-integratie	2026	2027	2028	2029
Dantumadiel	€ 844.219	€ 879.365	€ 909.527	€ 946.767
Noardeast-Fryslân	€ 1.814.290	€ 1.889.884	€ 1.954.753	€ 2.034.852
Schiermonnikoog	€ 16.655	€ 17.466	€ 18.157	€ 19.020
Totaal:	**€ 2.675.164**	**€ 2.786.715**	**€ 2.882.437**	**€ 3.000.639**

Totaal rijksbudget:	**€ 20.190.282**	**€ 20.072.128**	**€ 19.859.324**	**€ 19.488.924**

Fictieve taakstelling Wsw in Se's	***401,2***	***379,9***	***358,8***	***333,4***
Krimp Wsw in % per jaar - schatting basis blijfkansen	*-5,8%*	*-5,3%*	*-5,6%*	*-7,1%*
Vaste bijdrage per Se (in €)	€ 39.165	€ 40.425	€ 41.626	€ 42.968
Indexatie Wsw bedrag	*3,0%*	*3,2%*	*3,0%*	*3,2%*
Budget Wsw	**15.714.628**	**15.358.755**	**14.934.713**	**14.325.661**
Nieuwe doelgroepen - beschut werk en LKS	**1.800.490**	**1.926.657**	**2.042.174**	**2.162.623**
Landelijk ingroeipad beschut werken	*12.800*	*13.600*	*14.400*	*15.300*
Verplichte taakstelling SZW beschut werken - Dokwurk gemeenten	*32*	*35*	*38*	*41*
Begrote realisatie beschut werken Dokwurk (basis 31 uren / baan)	*87*	*94*	*101*	*108*
Rekenveronderstelling beschut werken	*11.300*	*11.300*	*11.300*	*11.300*
Budget benodigd voor begeleiding beschut werken	*983.100*	*1.062.200*	*1.141.300*	*1.220.400*
Budget resterend voor begeleiding LKS	*817.390*	*864.457*	*900.874*	*942.223*
Rekenveronderstelling BAB (LKS) banen	*4.600*	*4.600*	*4.600*	*4.600*
Indicatie aantal trajecten LKS begeleiding	*178*	*188*	*196*	*205*
Re-integratie & Activering	***2.675.164***	***2.786.715***	***2.882.437***	***3.000.639***
Trajectprijs per client per jaar (prijspeil 2026, index 4%)	*7.072*	*7.072*	*7.072*	*7.072*
Indicatie aantal trajecten re-integratie & activering (lopend & nieuw)	*378*	*394*	*408*	*424*

Bijlage 2: Doelstellingen Dokwurk 2026

Voor 2026 zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

1. Het resultaat uit bedrijfsvoering voor 2026, zie programmabegroting H8, is als doelstelling minimaal leidend.
2. Beweging van binnen naar buiten Wsw – aandeel extern
    - Per eind 2024 werkt circa 45% van de Wsw- en de PW-medewerkers extern.

      De ambitie van Dokwurk is te groeien naar het (landelijke) streefpercentage van plm. 65%. Dit kan alleen worden gerealiseerd als inleners in relatie tot andere ontwikkelingen hiertoe de mogelijkheden scheppen en er passende vacatures beschikbaar zijn/komen.

      De ontwikkelingen na 2025 laten zich moeilijk voorspellen. Het detacheringspotentieel binnen Dokwurk is zo goed als volledig afgeroomd waardoor verdere groei op dit punt stagneert.

      In 2026 streven we daarom in beginsel naar behoud van het aandeel extern op circa 45%.
3. De toeleiding van nieuw beschut werken is optimaal georganiseerd waarbij, volgens afspraak met de deelnemende gemeenten, de verplichte SZW taakstelling is losgelaten om een (grote) wachtlijst bij Dokwurk in dit kader zoveel mogelijk te voorkomen.

   Bij de realisatie beschut werken hanteert Dokwurk de volgende vuistregel: **"3 uitstroom Wsw = 1 herplaatsing beschut werken"**. Dit uitgangspunt past bij de visie vanuit de Participatiewet annex met de afbouw op de Wsw.

   De verplichte taakstelling vanuit SZW wordt met dit uitgangspunt royaal gehaald en feitelijk ruim overschreden.
4. De begeleiding van de doelgroep loonkostensubsidie (BAB indicaties) is optimaal georganiseerd, binnen de kaders van het rijks- en gemeentebudget.
5. De uitstroom van mensen uit de uitkering als gevolg van een re-integratietraject bij Dokwurk is minimaal 35% van de nieuwe instroom (fulltime en parttime). Deze doelstelling is ten opzichte van voorgaande jaren neerwaarts bijgesteld vanwege het feit dat de (actuele) instroom van mensen in toenemende mate wordt gekenmerkt door een relatief "grote afstand tot werk" en "meervoudige problematiek".
6. Alle doelgroepen en personeel binnen Dokwurk worden optimaal ondersteund en ontwikkeld (binnen de door de gemeenten gegeven kaders).
7. De klant (opdrachtgever/inlener) wordt optimaal en professioneel bediend.
8. Het begrote ziekteverzuim voor 2026 is maximaal 13,5% (= onder het landelijk gemiddelde in de sector).

N.B. Bovenstaande doelstellingen gelden als richtlijn voor 2026 en worden bij de interne begrotingscyclus in het najaar nader gespecificeerd door het MT.

Bijlage 3: Organisatieschema Dokwurk

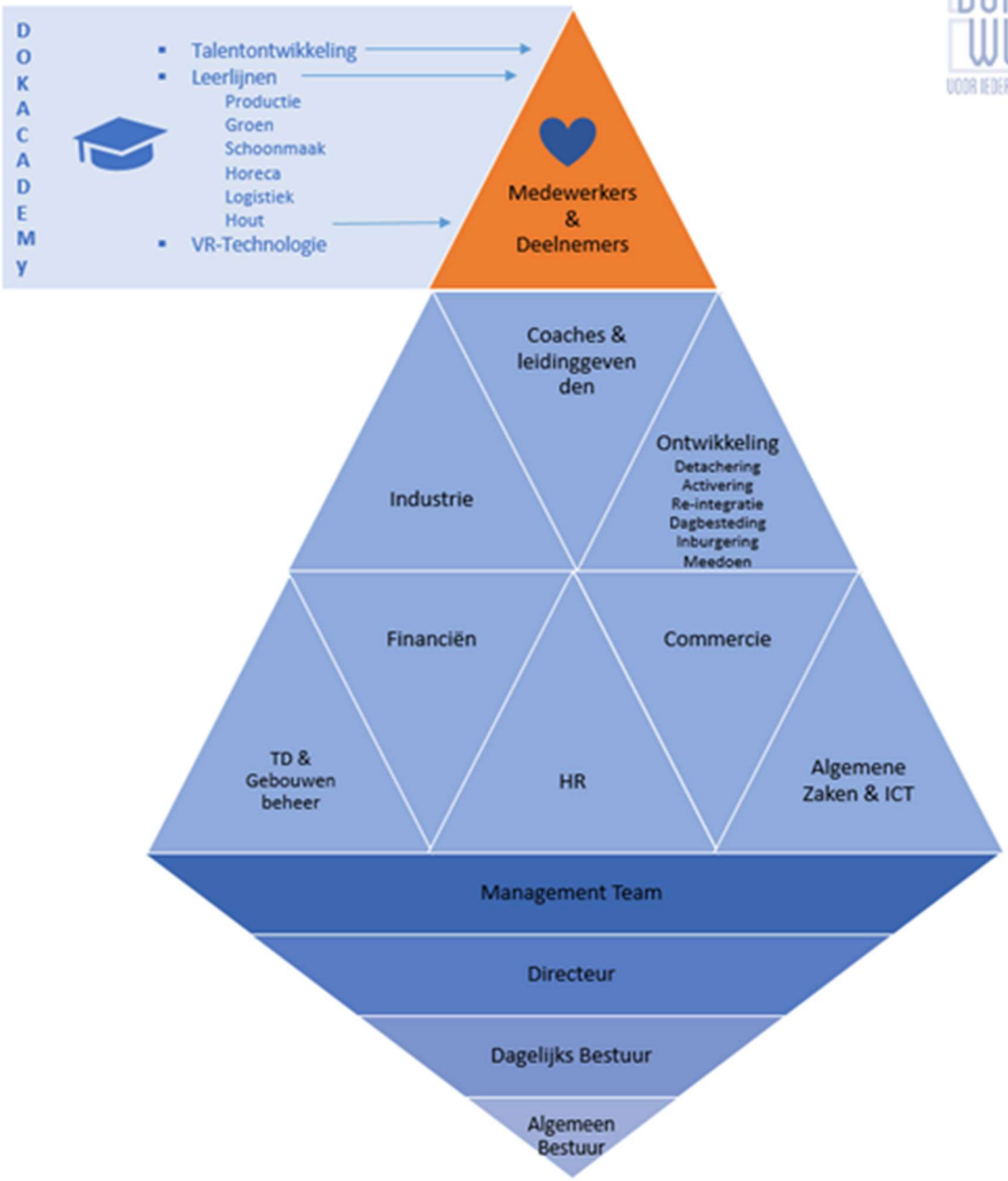

Bijlage 4: Bestuurssamenstelling GR NEF (Dokwurk)

De samenstelling van het Algemeen en Dagelijks Bestuur van GR Werk-/leerbedrijf Noardeast Fryslân (NEF) is per 31 december 2024 als volgt:

Dhr. R. Kempenaar	B&W Dantumadiel, voorzitter	DB en AB
Dhr. P.L Braaksma	B&W Noardeast-Fryslân, secretaris	DB en AB
Dhr. K. Wielstra	B&W Dantumadiel	AB
Mevr. L. Vellinga	B&W Noardeast-Fryslân	AB

De adviseurs voor het Algemeen en Dagelijks Bestuur vanuit Dokwurk zijn:

Dhr. J. Knol	Algemeen directeur
Dhr. J.J. de Jong	Concern Controller

Bijlage 5: Arbobeleidsverklaring Dokwurk

De directie van Dokwurk verklaart dat zij zich inzet voor het waarborgen van een veilige en gezonde werkomgeving voor alle medewerkers en deelnemers. Wij streven ernaar om continu te verbeteren op het gebied van arbeidsomstandigheden, veiligheid en gezondheid. Wij zien dit als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van directie, leidinggevenden, medewerkers en deelnemers.

Onze doelstellingen zijn:

- Het voorkomen of beperken van arbeidsrisico's die kunnen leiden tot ongevallen, ziekteverzuim of beroepsziekten.
- Het bevorderen van het welzijn en de betrokkenheid van onze medewerkers en deelnemers door aandacht te besteden aan hun fysieke, mentale en sociale behoeften.
- Zorg te dragen voor een sociaal veilige werkomgeving waar ongewenste omgangsvormen worden uitgebannen en niet langer voorkomen.
- Het voldoen aan alle wettelijke eisen en normen die gelden voor onze branche en activiteiten.

Om deze doelstellingen te realiseren, zullen wij:

- Een actueel arbobeleid ontwikkelen, implementeren en onderhouden dat aansluit bij onze visie, missie en strategie.
- De leidinggevenden ondersteunen in hun rol als uitvoerders en handhavers van het arbobeleid.
- De medewerkers en deelnemers informeren, instrueren en betrekken bij het arbobeleid en hen stimuleren om actief bij te dragen aan een veilige en gezonde werkomgeving.
- Actief reageren op ieder signaal van sociale onveiligheid en deze aanpakken conform ons vastgestelde beleid.
- De preventiemedewerker, de bedrijfsarts en de arbodienst inschakelen voor advies en ondersteuning op het gebied van arbeidsomstandigheden, veiligheid en gezondheid.
- Regelmatig een RI&E uitvoeren om de arbeidsrisico's te inventariseren en te evalueren en een plan van aanpak op te stellen om deze te verminderen of te elimineren.
- Passende maatregelen treffen om de arbeidsomstandigheden te verbeteren, zoals het verstrekken van persoonlijke beschermingsmiddelen, het aanbieden van ergonomische hulpmiddelen, het opstellen van noodprocedures, etc.
- De effectiviteit en naleving van het arbobeleid monitoren en controleren, door middel van inspecties, audits, enquêtes, etc.
- De resultaten en feedback over het arbobeleid rapporteren en evalueren, en het arbobeleid aanpassen indien nodig.

Daarnaast erkent de directie van Dokwurk dat zij als detacheerder van medewerkers ook verantwoordelijk is voor de arbeidsomstandigheden, veiligheid en gezondheid van de medewerkers die bij andere organisaties worden ingezet. Wij zullen daarom:

- Een zorgvuldige selectie maken van de organisaties waar wij onze medewerkers detacheren, rekening houdend met hun arbobeleid en -praktijk.
- Duidelijke afspraken maken met de organisaties over de verdeling van taken en verantwoordelijkheden op het gebied van arbeidsomstandigheden, veiligheid en gezondheid.
- Onze medewerkers voorzien van alle benodigde informatie, instructie en begeleiding over de arbeidsomstandigheden, veiligheid en gezondheid bij de organisaties waar zij worden gedetacheerd.
- Regelmatig contact onderhouden met onze medewerkers en de organisaties over de arbeidsomstandigheden, veiligheid en gezondheid, en eventuele problemen of klachten oplossen of escaleren.

- Onze medewerkers betrekken bij de evaluatie van het arbobeleid en -praktijk bij de organisaties waar zij worden gedetacheerd.

Deze arbobeleidsverklaring is opgesteld op 31 maart 2025 en zal jaarlijks worden herzien. Wij vragen alle medewerkers en deelnemers om zich te houden aan het arbobeleid en om mee te werken aan de uitvoering ervan.

Namens de directie van Dokwurk,

Jan Knol
Directeur

Bijlage 6: Goedkeuring Bestuur

Opgemaakt door het Dagelijks Bestuur van Dokwurk in de vergadering van 10 april 2025.

Voorzitter,
was getekend, de heer R. Kempenaar

Secretaris,
was getekend, de heer P.L. Braaksma

Aldus vastgesteld door het Algemeen Bestuur van Dokwurk in de vergadering van 2 juli 2025.

Voorzitter
de heer R. Kempenaar

Secretaris
de heer P.L. Braaksma